

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Granskad av: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Giltig från: 2025-04-07

Giltig till: 2027-04-07

8 Miljörond – lagefterlevnadskontroll och uppföljning av miljöarbete på enhetsnivå

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	3
Förutsättningar.....	3
Genomförande	3
Uppföljning.....	3

Sammanfattning

Miljöronde ska utföras en gång per år för att få en överblick över hur enheten uppfyller gällande lagkrav och övriga krav gällande miljöarbetet och måluppfyllnad gällande Miljömål 2030.

Bakgrund

SÄS miljöledningssystem är ett sätt att strukturera upp och systematisera miljöarbetet och ska leda till att sjukhuset lever upp till både miljölagstiftning och andra krav, samt politiskt beslutade miljömål.

Miljömål 2030 säger att klimatpåverkan ska minska och resursflöden ska vara effektiva och giftfria.

Miljöronden ska säkerställa att varje verksamhet har ett aktivt miljöarbete och verkar för att bidra till uppfyllnad av miljömålen. Ronden bidrar även till lagefterlevnadskontroll samt säkerställande av miljöledningssystemets åttonde kapitel Planering och styrning av verksamheten.

Förutsättningar

Enhetschef ansvarar för att miljöronden genomförs en gång per år i verksamheten enligt årshjulet för miljöarbetet (mars-maj). Det är lämpligt att miljöombudet på enheten hjälper till med genomförandet. Det är viktigt är att gå ut i verksamheten och titta hur det ser ut och fungerar i praktiken.

Genomförande

Checklistan är uppdelad i sex områden kompetens, energi, resor, resursförbrukning, kemikalier och avvikelser. Checklistan fylls i första hand i digitalt via frågeformulär (via verktyget forms). Formuläret finns på Insidan / Stöd och tjänster/ Övergripande ämnen / Miljö eller gå direkt via denna [länk](#).

Om detta inte är möjligt kan checklistan nedan fyllas i och därefter skickas en kopia av resultat från miljöronden till Hållbarhetsenheten. Spara resultatet på enheten och använd som underlag för förbättringsåtgärder och som kommunikationsunderlag.

Uppföljning

Hållbarhetsenheten följer årligen upp resultatet av ronderna som en del av uppföljningen av SÄS verksamhetsuppföljning.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Datum: _____

Enhet: _____

Namn, Ombud: _____

Namn, Enhetschef: _____

Kompetens	Åtgärd/alternativ	Stödjande dokumentation
Har alla medarbetare som varit anställda mer än ett år genomgått den obligatoriska regionala hållbarhetsutbildningen i Lärportalen? <i>Målet i SÄS verksamhetsplan är att över 90 % av medarbetare ska ha genomgått utbildningen.</i>	☐ Alla ☐ Mer än 50 % av personalen ☐ Mindre än 50 % av personalen ☐ Plan finns för ej genomförda utbildningar	Sök ut rapporter i Lärportalen - användarhandbok
Introduceras nya medarbetare i SÄS miljöarbete?	☐ Ja ☐ Om ja, beskriv hur och om presentationen "Introduktion för nyanställda gällande SÄS miljöarbete" används för introduktion: ☐ Om nej, beskriv orsak:	Introduktion gällande SÄS Miljöarbete - presentation
Finns tillräcklig kompetens för att genomföra riskbedömningar av kemikalier?	☐ Ja, utbildning har genomgåts ☐ Om nej, beskriv plan för att hantering:	Arbetsmiljöguide - Kemiska produkter/ Medicinska kontroller

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

<p>Har vårdpersonal som hanterar farligt avfall genomgått utbildningen <i>Hantering av smittförande- och läkemedelsavfall</i> i Lärportalen?</p>	<p>☐ Vår enhet hanterar inte farligt avfall (så som kemikalieavfall, smittförande avfall, läkemedelsavfall)</p> <p>☐ Alla</p> <p>☐ Mer än 50 % av personalen</p> <p>☐ Mindre än 50 % av personalen</p> <p>☐ Plan finns för ej genomförda utbildningar</p>	<p>Mer information om farligt avfall</p> <p>Sök ut rapporter i Lärportalen - användarhandbok</p>
<p>Är riktlinje för hållbar hälso- och sjukvård kommunicerad? Personal ska i stora drag veta vad den innehåller och var den finns och hitta.</p> <p><i>Tips! Sätt upp riktlinjen i personalrummet eller intill ditt kontor.</i></p>	<p>☐ Om ja, beskriv hur riktlinjen kommunicerats:</p> <p>☐ Om nej, beskriv plan för hantering:</p>	<p>Populärversion SÄS riktlinje för hållbar hälso- och sjukvård</p> <p>Riktlinje Hållbar hälso- och sjukvård - Södra Älvsborgs Sjukhus</p>

Energi	Åtgärd/alternativ	Stödjande dokumentation
<p>Har elektrisk- och medicinteknisk utrustning inventerats och märkts upp med etiketter?</p>	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Om nej, beskriv plan för hantering:</p>	<p>Mer information om energibesparing, mall för inventeringslista och formulär för beställning av etiketter</p>
<p>Är utrustning som kan stängas av avstängd när den inte används?</p>	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Om nej, ange kommentar:</p>	<p>Vägledning: Medicinteknisk utrustning - avstängd eller inkopplad</p>

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Hur bidrar er enhet till att minska energianvändningen när det kommer till inomhusklimatet?	☐ Fönster är stängda (för att inte påverka den rumsanpassade ventilationen) ☐ Persienner är neddragna (vid stark sol) ☐ Lokaler är möblerade cirka 1 meter från element ☐ Felanmälningar görs till fastighetsägaren vid ex. fel på temperatur (för varmt/kallt), radiatorer eller timers som är ur funktion ☐ Annat, ange kommentar:	Länk till felanmälan
---	---	--------------------------------------

Resor	Åtgärd/alternativ	Stödande dokumentation
Har personalen kunskap om VGRs rese- och mötespolicy och riktlinje?	☐ Ja ☐ Om nej, beskriv plan för att göra policy och riktlinje känd:	Rese- och mötespolicy Västra Götalandsregionen Riktlinje för möten och tjänsteresor i Västra Götalandsregionens verksamheter
Följer personalen rese- och mötespolicy och riktlinje? <i>Alla rutor ska kryssas i för att följa VGRs rese- och mötespolicy och riktlinje.</i>	☐ Digitala möten genomförs när det är möjligt. Beskriv om möjligt i vilken omfattning digitala möten har ersatt fysiska möten: ☐ Vid kort resor övervägs alltid möjligheten att gå, cykla eller resa kollektivt.	Möten och resor

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

	<p>☐ Vid medellång resa sker resor i första hand kollektivt, välj cykel eller skytteltjänster. Om verksamheten måste åka bil, väljs i första hand en av VGR:s poolbilar, verksamhetsbil eller samåkning. Privat bil används endast i undantagsfall.</p> <p>☐ Vid lång resa sker resor i första hand med tåg eller en kombination av tåg, kollektivtrafik och andra färdmedel. Flyg sker endast om inga andra alternativ är rimliga. Resor med flyg sker inte om resan är under 50 mil, till Stockholm, Köpenhamn eller till Oslo.</p> <p>Eventuell kommentar:</p>	
Om digitala möten genomförs, i vilken utsträckning har digitala möten ersatt fysiska möten?	<p>☐ Mindre än 20 %</p> <p>☐ Mellan 20-50 %</p> <p>☐ Över 50 %</p> <p>☐ Annat, ange kommentar:</p>	
Vad kan förbättras på din arbetsplats för att öka en hållbar arbetspendling (gång, cykel, kollektivtrafik, samåkning)?	Beskriv:	

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Resursförbrukning	Åtgärd/alternativ	Stödande dokument
<p>Hur arbetar ni med att minska miljöpåverkan av produkter som är upptagna på VGRs priorlista för engångsprodukter?</p> <p>Exempelvis genom att minska överanvändning, säkerställa rätt användning, ersätta med flergångsprodukt, ersätta produkt med lägre miljöpåverkan.</p> <p><i>Förbrukningen av engångsprodukter inom SÄS var 6,7 procent högre år 2024 jämfört med år 2019.</i></p>	<p>Beskriv hur:</p>	
<p>Hanterar er verksamhet textilier så som arbetskläder, patientkläder och/eller bad- och bäddtextilier?</p>	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej (gå vidare till fråga om matsvinn)</p>	
<p>Hur arbetar ni för att minska textilsvinn?</p> <p>Exempelvis genom att skylt för tvätthantering och affisch för att minska textilsvinn från patientkläder är uppsatta, returpåse skickas med till patient vid hemgång, personalkläder bunkras inte i personalskåp, söndriga textilier skickas tillbaka till Tvätteriet, fickor töms innan personalkläder skickas tillbaka till Tvätteriet.</p>	<p>Beskriv hur:</p>	<p>Tvätthantering – skylt för uppsättning i miljörum</p> <p>Minska textilsvinn från patientkläder – affisch för uppsättning</p> <p>Textilsvinn – Power BI rapport</p>
<p>Hur ser ni att svinnet av patientkläder skulle kunna minska från er verksamhet?</p>	<p>Beskriv hur:</p>	

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

<i>Svinnet av patientkläder från SÄS har ökat med 22 % sedan år 2019.</i>		
Hanterar er verksamhet patientmåltider?	☐ Ja ☐ Nej (gå vidare till fråga om avfallshantering)	
Vilka insatser bedömer ni är viktigast för att minska matsvinnet i er verksamhet? Exempelvis, daglig uppföljning av orörda patientmåltider, en ansvarig för måltiderna, patienten får välja mat från menyn, kylda rätter som komplement till varma rätter, översyn av livsmedelsbeställningar. <i>2024-års mätningar visar att 13 % orörda portioner skickas tillbaka till köket, vilket motsvarar i snitt 378 orörda portioner under en vecka.</i>	Beskriv:	Kontaktuppgifter patientmåltider Södra Älvsborgs sjukhus - Servicewebben Resultat från matsvinnsmätningar - Power BI rapport
Beskriv vilka faktorer som bidrar till att matsvinn uppstår från patientmåltider inom er verksamhet.	Beskriv vilka:	

<p>Är det ordning och reda där avfallet hanteras? (vid miljörum eller sorteringsvagn)</p> <p>Alla rutor ska kryssas i för verksamheten ska leva upp till miljölagstiftning.</p>	<p><u>Gäller alla verksamheter</u></p> <ul style="list-style-type: none">☐ Det finns aktuella sorteringsskyltar i avdelningskök och personalkök☐ Matavfall från personalkök sorteras i papperspåsar (ej plast runt påsen)☐ Personalen har kunskap om hur avfallet ska sorteras (stickprov ska visa rätt sortering)☐ Trasiga textilier återlämnas till Tvätteriet (patientens privata textilier som är trasiga hanteras som restavfall) <p><u>Gäller verksamheter som hanterar farligt avfall</u></p> <ul style="list-style-type: none">☐ Farligt avfall såsom smittförande, stickande/skärande, läkemedelsavfall, cytostatikaavfall, kemikalieavfall hanteras enligt rutin☐ Skylt för biologisk fara är uppsatt vid utrymmen där smittförande avfall förvaras☐ Läkemedelsavfall och cytostatikaavfall förpackas i svarta kärl☐ Verksamheter som hanterar pacemaker och andra övriga explosiva implantat hanterar avfallet enligt rutin	<p>Avfallshantering gränsdragningslista</p> <p>Avfallshantering - Södra Älvsborgs Sjukhus</p> <p>Regiongemensamma rutiner om hantering av farligt avfall</p>
---	--	--

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

	Kommentar:	
Om er verksamhet hanterar läkemedel, hur arbetar ni för att minska kassation av läkemedel?	Beskriv vilka förändrade arbetssätt/ metoder/ rutiner som bidrar till att minska förskrivning av antibiotika och andra läkemedel.	Strama – strategigrupp för rationell antibiotikavård och minskad antibiotikaresistens REKlista
Hur upplever ni att mängden läkemedelsavfall från er verksamhet har förändrats det senaste året (kryssa i ett alternativ) <i>Totalt läkemedelsavfall på SÄS Borås var 56 ton år 2024.</i>	☐ Ökat avsevärt ☐ Ökat något ☐ Oförändrat från föregående år ☐ Minskat något ☐ Minskat avsevärt	
Hur arbetar ni för återbruk av inventarier?	☐ Möbler lämnas in och köps av Åter i bruk ☐ Överbliven medicinteknisk utrustning lämnas till samordnare på Medicinsk teknik ☐ Gammal IT-utrustning hanteras via ÅtervinnIT ☐ Annat, ange kommentar:	Åter i bruk - beställa och avyttra möbler ÅtervinnIT
Görs andra resurseffektiviserande åtgärder?	Om ja, beskriv:	

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

--	--	--

Kemikalier	Åtgärd/alternativ	Stödjande dokumentation
Känner alla till vilka miljö- och hälsofarliga kemikalier som används på enheten? (kemikalier med faropiktogram)	☐ Ja ☐ Nej, beskriv plan för hantering:	
Finns dokumenterade riskbedömningar för kemikalier med faropiktogram? (riskbedömningar görs i första hand i KLARA)	☐ Ja ☐ Nej ☐ Plan finns för ej genomförda riskbedömningar	
Känner alla som hanterar miljö- och hälsofarliga kemikalier till hur de ska hanteras för att minimera eventuella risker? Alla rutor ska kryssas i för verksamheten ska leva upp till miljölagstiftning.	☐ Skyddsblad för miljö- och hälsofarliga kemikalier är uppsatta ☐ Kunskap om skyddsutrustning ☐ Eventuell utrustning finns för att hantera spill ☐ Om förvaring sker i rum med golvbrunn så förvaras kemikalien invallad	Skyddsblad hämtas i KLARA kemikaliehanteringssystem (Klicka på produktnamnet i kemikalieförteckningen) 8 Kemikaliespill – hantering av oavsiktligt spill

Avvikelse och förbättringsförslag	Åtgärd/alternativ	Stödjande dokumentation
Känner alla i er verksamhet till vad en miljöavvikelse är? Exempel på en avvikelse kan vara när beslutade policys och riktlinjer inte efterlevs eller när det brister i lagefterlevnad.	☐ Ja ☐ Nej, beskriv plan för hantering:	Lathund rapportering av miljöavvikelse, uppföljning i Power BI samt kommunikationsmaterial

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Hur hanteras miljöavvikelser?	☐ Registreras i Med Control Pro ☐ Rapporteras till chef ☐ Annat, ange kommentar:	
Bidrar denna rond till att utveckla miljöarbetet på er enhet? (betygsätt från 1–5)		Miljöavvikelse och förbättringsförslag
Har du förbättringsförslag med miljöarbetet?		

Underskrift av ansvarig chef: _____

Information om handlingen

Handlingstyp: Checklista

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Granskad av: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Dokument-ID: SAS9613-1594620763-34

Version: 4.0

Giltig från: 2025-04-07

Giltig till: 2027-04-07